

אשדות

עלון אשדות יעקב איחוד

עלון מס' 1572 | 26/11/21 | חנוכה תשפ"ב | צילום: אליהו כהן

כל אחד הוא אור קטן וכולנו אור איתן

פתיח

לפני מספר ימים נפטר בן אשדות שביקש להקבר במקום בו נולד, גדל, אהב, ואף ריכז את מטע הבננות שלו. התשובה שקיבלה משפחתו, (אליה הצטרפו בני מחזורו באשדות שביקשו לכנס אסיפה מיוחדת בנושא) היתה שלילית ונימוקיה עימה. לפני שנה או שנתיים היה מקרה דומה עם בת אשדות שחייתה שנים רבות מחוץ לקיבוץ, וערב מותה ביקשה להקבר כאן אך סורבה אף היא, מאותם נימוקים. אני כרגע לא נכנס לסוגיה האם הסרוב מצד הקיבוץ היה 'מוצדק' או שניתן היה לנהוג אחרת, על כך המדרכות כבר מדברות בקול רם, אלא על כך שהחלטות, שלעיתים הן הרות גורל, מתקבלות בפורומים מצומצמים ביותר מבלי ליידע את הציבור ומבלי לשתף אותו, מה שמשתיק וחונק מראש כל ויכוח פומבי. פחות מידע יותר שקט. נדם כמעט לחלוטין קולה של מועצת הקהילה, מוסד האסיפה בדעיכה מוחלטת, העלון איננו כלי ביטוי רלוונטי עבור אנשי מימסד, שחלקם כלל לא טורח לקרוא אותו ובטח שלא להגיב. שקט תעשייתי.

אני מניח שלקראת חגיגות המאה, האוירה תשתנה. שוב נהיה קיבוץ מלוכד, חסין וחלוצי וייאמרו דברים על נחישותם של בוני הישוב שהביאו עימם חזון אל ארץ לא נודעת, ועל בנינו השבים לגבולם ונחלתם. ואנחנו נמחה דמעה ונחריש. ומה בינתיים?

חנוכה שמח ורווי אור!!

אבנרון

יום הולדת 88 שמח, אשדות

יומן משק גשר 178 – 5/12/1933

הוחל ביציקת היסוד לצריף הראשון, ביום שני בשבוע, ט"ז כסלו תרצ"ד 4/12/1933.

... בדלהמיה הוקם הצריף, בגמירתו עסוקים עוד ימים אחדים 2-3 חברים ואפשר לגשת להתחלת בניין הרפת.

יומן גשר – יומן 179 15/12/1933 – כ"ז כסלו תרצ"ד.

גמר הקמת הצריף הראשון חל בראשית חנוכה תרצ"ד – אמצע דצמבר 1933.

אפשר לקבוע את יום נר ראשון של חנוכה תרצ"ד כיום העליה על הקרקע באשדות יעקב.

1934 – תרצ"ד-ה בשנה הראשונה (א') על אדמת דלהמיה-אשדות-יעקב

התחלות

כידוע, התחילה הבנייה בדלהמיה בראשית דצמבר 1933, הם ימי אמצע חודש כסלו תרצ"ד – בראשית חנוכה נגמרה הקמתו של הצריף הראשון.

התחילו בבניין הרפת: 'בניין הרפת מתקדם, עובדים השבוע יום יום 8-10 אנשים'

(יומן 180 – 29/12/1933)

בזכות ראשונים

ראשיתה של אשדות יעקב באדמות גשר (גייסר אל מגיע בערבית – גשר המפגשים). עשר שנים חיו, זרעו, נטעו ובנו, והתמודדו עם קשיים רבים בהקמת משק ויצירת חברה, ראשוני חברינו בגשר, בטרם עלייתם לאדמות דלהמיה ובניין קיבוץ אשדות-יעקב בהן.

ראשוני חברי קיבוצנו הם חברי קבוצת 'אחדות'. אנשי העליה השלישית, חלוצי לטביה ורוסיה, שבאו מבניין שכונת בורוכוב ע"י ת"א, לבנות את שכונת בית הכרם בירושלים וממנה ירדו באלול תרפ"ד – סוף קיץ 1924 להתיישבות בגשר, והתחילו בבניין חיי קבוצה ומשק קיבוצי באדמותיה.

במשך 3 שנים, לפני קבי 'אחדות' שהו ועשו בגשר אנשי קבי 'היבאשקירים'. הם התכוונו להקים מושב עובדים באדמותיה, לא הצליחו ועזבו. חברינו קלמן ומאשה שץ ז"ל, נשאר מושב קבי 'היבאשקירים' והצטרפו לאנשי קבי 'אחדות' בהקמת הקבוצה והקיבוץ בגשר.

תאריכים

בקשר עם העליה על הקרקע בדלהמיה-אשדות וראשית הבנייה בה.

1. יום העליה על הקרקע –

מתי הוקם הצריף הראשון בדלהמיה-אשדות

... הצריף יועמד במרכז הנקודה ע"י בניין המזכירות (בתכנית). השלד של הצריף הראשון לדלהמיה מוכן. מחר (יום ד') מעבירים אותו לדלהמיה.

יום הולדת שמח - סוף

מאז וצד אלתה 1924 - 1984

בשנה השישים לאשדות יעקב

הביאה לדפוס אירית גל מתוך החוברת: דפים לתולדות קיבוצנו אשדות יעקב איחוד שהוצאה ע"י ישעיהו פונדק ב- 1984, במלאות 60 לאשדות.

הדלקת נר ראשון ילדי 'אשדוטף' עם הסבים והסבתות. משפ' אודי ומנחם כהן.

התחילו בקדיחת הבאר, (בדשא הדרומי של היום): 'בקדיחת הבאר ... התחילו בעבודה זו ביום שישי שעבר (22/12/1933).

הונח היסוד לנקודה

בניין הרפת הוא ביטוי הכי חזק לאי-אפשרות של המשכה בתנאים הנוכחיים. ההפסד של 500 לא"י ברפת השנה אומר הכל. להמשיך הלאה בחצר זו – אומר להרוס את ענף הרפת.

והצלחת קדיחת הבאר תוציא אותנו מהתלות בחברת החשמל בצעדינו הראשונים בדלהמיה.

בלי טקס חגיגי, בשקט ובצנעה, עם עיניים נשואות לעתיד מעורפל ובכל זאת עם הרגשת חג גדול לנו, לכולנו – הונח היסוד לנקודה.

רק אל אשליות, לא בשלום תהיה דרכנו. לא קל ישלימו מיישבינו עם צעד נועז זה, יוצא דופן בתולדות יישוביהם.

נעמיד מול כוח הפקידות השלטת את הרצון הדרוך של קולקטיב יוצר, קשה עורף בדרכו.

נלכד שורותינו, נמתח יכולתנו! ועתה ביתר חריפות נעמדת שאלת האמצעים.

סיכום מועצת חינוך נוב. 2021

משתתפים:

בעלי תפקידים: תומר שלם, משה שפיצר, סנדרה ניימרקס, אמנון אביגדור ואיתי ניר.
נציגי ציבור איחוד: דנה אדלר, שני פייקוב-וטורי וטלי גורן
נציגי ציבור מאוחד: מלאני שטרית ושושי בן-נון.
חסרה: לנה מימרן.

סדר היום:

1. בניית הגן החדש באשדות- התנגדות של אשדות איחוד להשתתף ב-20 אלף ₪.
2. עידכונים שוטפים.
3. חוזקות ואתגרים של המערכת.

1. משה שפיצר עדכן כי ועד ההנהלה של אשדות איחוד לא התכנס בחודש וחצי האחרונים. ועל כן לא ניתנה לנו ההזדמנות להסביר את הצורך והחשיבות של בניית גן נוסף בקהילת אשדות בהתאם לגדילה הדמוגרפית. כאמור, ועד ההנהלה של אשדות איחוד לא אישר הוספה של 20 אלף ₪ לטובת בניית הגן. להבנתנו ההתנגדות להוספת התשלום היא עקרונית ולא כלכלית. מכאן הדחיפות וחשיבות של שיח משותף של נציגי מועצות החינוך וועד ההנהלה של אשדות איחוד.
2. אישור תשלום 20 אלף ₪ לטובת המשך תהליך בניית הגן מתקציב תאגיד החינוך. לאחר אישור התשלום, התאגיד יתחשבן עם קהילת אשדות איחוד להחזר התשלום. התקיימה הצבעה – אושרה השלמת 20 אלף ₪ מתקציב התאגיד.
3. סדנא לזיהוי מוקדי חוזק ואתגר בתאגיד החינוך – כחלק ממיפוי צרכים של המערכת ע"מ לדייק את המענים. הסדנא עסקה בהעמקה במספר תחומי דעת כמו, מבני הבתים, כ"א, פדגוגיה,

- תקציב, קשר עם הקהילות. בשלב הבא יתגבש צוות כדי לסכם את הנתונים, לייצר מדרג דחיפויות ומידת יכולת ההשפעה על איכותה של המערכת.
4. סנדרה עידכנה על שני אירועים משמחים שקורים בימים אלו ב'אשדוטף'. הראשון הוא הקמת גינת ירק שהוקמה תוך שיתוף פעולה בין צוותי החינוך וההורים. אירוע נוסף שמתקיים בחנוכה הוא מסיבת חג משותפת לילדי הגנים והסבים.
  5. חינוך חברתי – אמנון עידכן שבמהלך חג החנוכה יתקיימו שני אירועים. הראשון 'אירוח בתים' ב- 28/11 אחה"צ והשני מרוץ הלפיד וחג המעלות ב- 29/11.

חג שמח לכולם!

מועצת החינוך אשדותיים.

נוער, נוער נוער

שיר רעות. מילים: דובי שושני

לחן: שרה'לה שרון (1987)

**כי רעות זאת רעות לא הכל לא שטות,
לא דבר החולף כציפור הנוודת
ולא כלוליינית על חבל רוקדת
אלא משהו יציב ושורשי
משהו חזק אמיתי
באשר אפנה - תמיד יהיה איתי...**

בשבוע שעבר התארחו באשדות חניכי חברת הנוער "רעות" ששהו כאן בין השנים 1986-1990. מדובר בקבוצת הנוער הישראלית האחרונה שהיתה באשדות, לאחריה הגיעו קבוצות של גרעיני 'צבר' וגרעיני נעל"ה. הארוע שהתקיים ביום חמישי, כלל מפגש נוסטלגי עם המשפחות המאמצות בבניין הספריה, סיור ברחבי קיבוץ בהדרכת דובי, ארוחת צהריים במועדון ולאחריה הקרנת סרטים מיום ההגעה לאשדות ועד מסיבת הסיום על ספינה בכנרת. מחנך חברת 'רעות' לאורך 4 השנים ו'קצין המבצעים' של עשרות רעיונות 'משוגעים' היה **דובי שושני**. הנה אחדים מהם כפי שסיפר השבוע:

1. בשנה הראשונה הטסנו את החבר'ה בהרקולסים לאילת בעזרת הטייס מאיר מוסט. בשדה התעופה של אילת קיבל אותנו קצין המשטרה ירוחם קיים (האקס של הדס, שבעבר הדריך חברות נוער באשדות) שהוביל אותנו בעיר בעזרת ניידות משטרה וטיפל בנו כמו מלכים.

2. מופע הסיום של שנה א' נכתב על ידי דובי והולחן ע"י שרה שרון. באותה תקופה, נזכר

דובי, שודרו פרקי הסדרה 'עמוד האש' עם קולו הרועם של יוסי בנאי. לאחר שכתבתי את הטקסט שהחל במילים: 'בתשיעי לאוגוסט הגיעו לאשדות 24 חניכים...'. דמיינתי כאילו יוסי בנאי קורא אותו. פניתי לבמאי איציק הדר מגשר שנתן לי את הטלפון של "בימות". תנסה דרכם להשיג את יוסי, אמר לי, אבל הסיכוי קלוש. לאחר הסברים, 'בימות' נתנו לי את הטלפון של בנאי. אני מתקשר לאיש בדחילו ורחימו, מציג עצמי כמחנך חברת נוער באשדות יעקב, ומבקש להקליט אותו עבור קטע הפתיחה של מסיבת סיום השנה. 'תבוא אלי הביתה לרמת אביב ביום שישי', אמר בנאי, ואני הסמקתי מהתרגשות. בדרך חזרה משדה התעופה, לשם הקפצתי את עדה ושולי לשם, הגעתי לביתו של בנאי, וכמו פולני טוב, חשבתי שאם הסכים לתת קטע אחד, אנסה לקחת ממנו קטע נוסף - 'עשרת הדיברות', שלא היו אלא עשרת האיסורים. הקלטתי את שני הקטעים בטייפרקורדר, ואחרי רבע שעה יצאתי עם תאוותי בידי. כמובן שלא גיליתי את הסוד לאף אחד. עם פתיחת ההצגה בבית קרפ פתאום שומעים את קולו הרועם של בנאי, ואז שרה שרון שואלת אותי: 'תגיד, מי זה שמקריא כמו יוסי בנאי'. אמרתי לה: 'זה יוסי בנאי אך היא סרבה להאמין'.

3. בסוף שנה ב' עשינו מופע בברכת השחיה. הכנתי עמדת ראיונות מאולתרת בברכה הקטנה עם שולחן וכסא. משה אריאלי בתפקיד המראיין, ישב עם מכנסים קצרים ויחף, בעוד שיונתן שהיה מזכיר הקיבוץ, הגיע בשחיה מהבריכה הגדולה, צלל מתחת לגשר, יצא מהמים, קיבל חלוק וישב להתראיין.

נוער, נוער, - המשך...

וכך התחילו להסתיר לי מן הסתם-את
הצפם.
הנה הפעילות עברתי קדימה, (צדיין
כפול),
ואחר זמן לא רב יכולתי לצמוד בשורה
הראשונה לקול.
וצע הזמן כמו סידרת תמונות בקצסר
מחנה הבטחות וצימה זיכית בסנטר
הקצבים הדוקרניים נצלו רכיש ומצפית
הצפולו בחוס
(צד כאן) - באשר תהיו אלו ברכה ופלפ.
ממני המחנק הקפוח לכאורה
הצומד צע הצב כדי להסתיר דמעה

אשדות יעקב – ישוב קיבוצי

מחנך/ קטעי ארכיון

מראשית שנות השלושים, הגיעו בני נוער, יחידים ובקבוצות, לקבל הכשרתם לחיי חברה ועבודה בקבוצת גשר. היו אלה קבוצות הכשרה של הנוער העובד, ואחר כך (מ-1936) חברות הנוער העולה מארצות שונות שהגיעו לאשדות-יעקב. הגיעו גם חברות עולים (מבבל, פרס, מצרים ותורכיה) להכשרה בקיבוצנו. מחלקות הפלמ"ח (במחתרת), בטרם קום המדינה ומחלקות

הנח"ל (במחנה מיוחד – בו שוכן כיום משמר הגבול). משנת 1968 התחילו להגיע גריני תנועות 'הצופים' והנוער העובד שהיו לברכה בתוכנו. ואנשי המכינה האקדמית לחיילים משוחררים, העושה בתוכנו לאחרונה.

היו גם קבוצות של נוער רביזיוניסטי (פלג גרוסמן) וקבוצות נוער עובד לאומי ששהו בתוכנו, להכשרתם.

כל אלה שהו בתוכנו תקופות זמן ממשוכות, משנה ועד 4 שנים (חבורת נוער). נוסף לאלה שהו בתוכנו עשרות רבות של מחנות-עבודה, בני גדנייע ו'השרות הלאומי' – שהות קצרה של 10 ימים, בדרך כלל.

4. שנה רביעית ואחרונה- הפלגנו בכנרת על שתי ספינות 'לידו' בהשתתפות ההורים של החניכים. אחרי ארוחה קלה התארגנו למועדון זמר בהנחיית שרה'לה ומיכאל'ה, שבסיום הארוע חזרו בסירת מרוץ ואנחנו הפלגנו הימה להמשך המופע.

מאז אותו מופע סיום בלתי נשכח לפני 32 שנה, לא יצא לנו להפגש, אומר דובי. מדי פעם עלו רעיונות מצד החברה, אבל שום דבר לא יצא לפועל. לפני 4 שנים התחלתי לארגן בעצמי את המפגש, ואז 'התגלתה' דניאלה- היום עובדת בכירה בקופת חולים- שהגיעה אלינו בשנה השלישית, שהחליטה לקחת על עצמה את הפקת הארוע ועשתה משהו באמת בלתי רגיל. בעזרת שאול ינאי איתרנו חומרים בארכיון וערכנו שני סרטים. האחד, של יום הקבלה וההצגה של שנה א', השני של השנה האחרונה על הספינות בכנרת. דניאלה, שאפילו משברי הקורונה לא ריפו את ידה, יצרה קשר עם כולם באמצעות קבוצת ווטסאפ (21 הגיעו), הפיקה שני אלבומים, הכינה תגים אישיים, דאגה למשפחות המאמצות, הזמינה קייטרינג מדהים ובעזרת צמד חברים אישיים שלה, הכינה את המועדון לתלפיות.

אי אפשר לסיים רשימה כה אופטימית, מבלי להזכיר את הדס קיים המטפלת המיתולוגית של קבוצת רעות, המדריך בשנתיים הראשונות רפי בן נאים וכותב שורות אלה שהחליף אותו. ראויה לציון מיוחד שרה'לה שרון שהיתה שותפה לארוע לכל ארכו והתרגשה לא פחות מהחניכים.

דמעת המחנך – דובי 1990

כשרק הצאתם, כל-כך קטנים, רכיש, פיצים וחינה

ככל צילום צמדתי מאחור,

כדי שלא להסתיר את כל המחזור

בסוף שנה ראשונה הפנות התחילו לצלוח
ככל הכיוונים

והבנים נשארו מאחור, כאלה קטנים

הפעם שנה שניה מאלי להכניס

אל פני הפנות דיאלו הבנים חיש

נוער, נוער, - המשך...

ריאליות מופרזת, שאינה הולמת את עצם הביטוי נוער.

בהדרכת נוער א' עבדו: יהודית ויצחק מאור, חיים רבין, יהודית גרביצקי-שחטר. לאחר תום שנות הכשרתם הצטרפו רוב חברי נוער א', לקבוצת גשר החדשה.

חברת נוער ב' מגרמניה, מנתה 48 בנים ובנות, נקלטה בשנת 1938. מדריכה היו: יוסף קרן, יצחק מאור, יהודית מאור, יהודית שחטר, ישעיהו פונדק (חלקית). בתום הכשרתם באשדות הצטרפו לקבוצת בית-הערבה.

חברת נוער ג' מגרמניה וציכיה נקלטה ב-1939. מנת 50 בני נוער. מדריכה היו: מישא קמבר (בר קמה), יהודית מאור, יהודית שחטר. הצטרפו לקיבוץ החותרים, לאחר 3 שנים באשדות.

חברת נועד ד', מרומניה, הונגריה וגרמניה – 1941 – מנתה 30 איש. המדריכים חנן זוננבורן, ישעיהו פונדק ויהודית שחטר. הצטרפו לקיבוץ אייל.

בני חברות נוער – בשנת הכשרה שלישית באשדות בשנת 1938, הגיעו מנען 12 בנות ובנים יוצאי גרמניה. בשנת 1939 הגיעו מכפר יהושע – 35 בני נוער יוצאי גרמניה. ב-1941 הגיעו מנען – 26 בני נוער יוצאי גרמניה. לשנת הכשרה שלישית, והצטרפו לקיבוץ רביבים.

חברת נוער ה', מטורקיה, 40 בני נוער, הגיעו ב-1943. המדריך – ישעיהו פונדק. שהו באשדות שנתיים והצטרפו לקיבוץ נחשולים.

חברת נוער ו', ילידי סוריה, 46 בני נוער, מדריכם – אברהם אפשטיין, הגיעו ב-1946 והתפזרו בארץ.

אולי למעלה ממאה קבוצות בני נוער ואנשים צעירים, אלפי בנות ובנים, שאשדות היתה פרק מסויים בחייהם, בדרכם לקיבוצים ולישובים אחרים בארץ, נקווה לטובה. להלן אנו מציינים ראשיתם של דברים בתחום זה.

הכשרת קבוצות הנוער העובד בתוכנו

החלה בגשר בשנת 1932

חברתנו עטרה גולני (יעקובסון) מספרת, כי היתה חברת קבוצת ההכשרה הראשונה בגשר. חיכתה הרבה זמן עד שהתפנה מקום, כדי לקבלה לקבוצה, שמנתה 5 חברים, מהם – 2 בנות, המדריך היה בנימין חכלילי (חבר נען). בשנת 1932.

קבוצות ההכשרה של הנוער העובד שהו באשדות במקביל לחברות הנוער העולה. מן הגדולות והידועות שבהן היא הקבוצה שהלכה לפלוגה המקובצת בסדום, בסוף שנת 1942 ומשם עברה לקיבוץ 'קדמה'.

קליטת חברת הנוער העולה א', מגרמניה

22.3.1936

בראשית פברואר קדמנו פני קבוצת נוער מגרמניה, 46 מספרם ולעוד 6 נחכה בימים הקרובים.

דלהמיה השקטה רועשת, לא כבימים הראשונים להיווסדה.

קידמנום מתוך אהבה וחדוה. להרגשה זו ניתן גם ביטוי במסיבת הנוער ביום בואם ובנשף שלאחר כך.

נערים ונערות בגיל 16-17. אלו הן שתי קבוצות שהיו בשני מחנות הכשרה. הכרתם זה את זה בחו"ל היתה רק שטחית. והנה עליהם להוות חברת נוער, בתוך קיבוץ פועלים במולדת, שתינק מתוך חיי הקיבוץ ותוך כדי כך תעשיר ותעלה את חייהם וחיינו.

אין זה מהדברים הקלים לקלוט נוער מצפורני הכליה וההתבוללות: נוער שהכיר מציאות קשה ואכזרית, שיש בכוחה להמית לנצח ניצוצות אמונה.

לכן מורכב ואחראי הוא התפקיד. התנאים המיוחדים שבהם גדל דור זה חרתו בליבם

נוער, נוער, - המשך...

קבוצות הכשרה צעירה. בני הארץ – 'לפידות' (1968) – 25 במספר. המדריך ירוחם קיים. המטפלת – יפה פז. נשאה באשדות רוחלה כהן שנישאה לגידי ז"ל. 'אלמוגים' (1971) – 30 במספר. המדריך ירוחם קיים. המטפלת – בלה ארליך. 'שחרי' (1975) – 22 במספר. המדריכים: יואב שרון ומוטי כהן, המטפלות: סינה אברגיל ושולה אברמהסון.

חברת נוער 'ארזים' (ב) – נקלטה בספטמבר 1977. מנתה 30 בנים ובנות. שהתה 4 שנים באשדות. המדריך – דודו פונדק. המטפלות – סמדר בן פורת, ברכה זולטי, חיה כהן ורותי רפאלוב.

נשאר באשדות דוד נחמד.

ארכיון אשדות

משתתפים באבלה של אדמית
פלג והמשפחה במות
האב-הסב

בית אשדות

חברת נוער ז' – ילידי הארץ, הנוער העובד – 30 במספר. המדריכים – אברהם אפשטיין ושמעון שניפר.

חברת נוער ח', יוצאי רומניה, פולין ומרוקו. 30 במספר. המדריכים: ישעיהו פונדק, אברהם ריקליס, משה שמואלי, המטפלת: רבקה ענבי. הגיעו ב-1947, התגייסו לנח"ל.

חברת נוער ט', יוצאי הונגריה ובולגריה. הגיעו ב-1948. 45 במספר. המדריכים: שלמה פינקלשטיין ויהודית שחטר.

חברת נוער י'. הגיעה ב-1950. 42 במספר. המטפלת: יהודית זאבי.

חברת נוער י"א. יוצאי טורקיה. 50 בני נוער. הגיעו ב-1949. המדריכים: חנן רייכמן, ישעיהו פונדק, דובשני, אברהם ריקליס. מטפלת: רבקה ענבי. התגייסו לנח"ל.

חברת נוער י"ב, הגיעו ב-1951, 35 במספר.

חברת נוער י"ג, יוצא פרס וישראל. 35 במספר הגיעו בשנת 1951. המדריכים: ישעיהו פונדק, ישראל אלתר, שלומית יעקובסון. המטפלת: יהודית זאבי.

חברת נוער י"ד, בני הארץ – 45. נקלטו בשנת 1952. המדריך – צבי זקצר. המטפלת בלה ארליך.

חברת נוער ט"ו. 'מענית' – בני הארץ ופולין. 40 בני נוער. נקלטו בספטמבר 1954. המדריך – צבי זקצר, המטפלת – אביבה ניב. חלקם חברי אשדות יעקב עד היום: **עמליה דיין, אורי קרפ, יגאל עשת, יעקב שרון**

חברת נוער ט"ז. 'עלומים' – בני הארץ. נקלטה בינואר 1959. 30 בנים ובנות. המדריך – משה אריאלי. המטפלות אביבה ניב ובלה ארליך.

חברת נוער י"ז. 'ארזים' (א) – נקלטו ב-1964 מרמת הדסה. המדריך: אלי פסח, המטפלת – בלה ארליך.

כי רעות זו רעות, שתמיד הולכת איתך באהבה ...

שניהם היו בחברת הנוער עם דודו פונדק, שתאר אותם כזוג מוכשר עם ילדים גאוניים - עשו דרך. הבטיחו להגיע היום למועדון הזמר בבית גבריאל - איתי ועם ננסי ברנדס.

רציתי להגיד לספר שאני פוגשת אנשים מבוגרים שמספרים לי בהתרגשות שהם היו בנוער הפרסי, שאבא שלי, ישראל אלטר, היה המדריך שלהם, ואני לימדתי אותם שירי שבת בכיתה א'. התקופה באשדות היתה הטובה ביותר בחייהם וזה השפיע עליהם תמיד, לדרך חיים נכונה וטובה.

יש ציונות באשדות יעקב. צריך להמשיך.

תודה. תודה. תודה.

שרה'לה שרון

במפגש של חברת הנוער רעות זכיתי להיות. בכלל לא זכרתי שהלחנתי את ההמנון שלהם שלימדתי אותם ולווייתי אותם בשירים בהצגה.

זכיתי לראות נערים בני חמש עשרה, שחיפשו דרך חיים יותר טובה, יותר מחבבת, אפילו אוהבת – ופתאום אחרי 35 שנה הם כמעט בני חמישים והאור בעיניים שלהם זורח, מאושר. שמעתי אותם מדברים, צוחקים מעלים זכרונות - ואפילו דמעה של געגוע לימים ההם.

דובי שושני המחנך, הדס קיים המטפלת, אבנר רון ורפי בן נאים המדריכים, ישבו ביניהם והתחבקו עם כולם. דובי העלה זכרונות וסיפר סיפורים - ואז עלה הסרט על מסיבת הסיום שלהם, היום הראשון שלהם, השיט ושירה בציבור עם מיכאליה דיין ז"ל ואיתי, ועם יענקל'ה ועם ההורים.

דובי היה בולדוזר שדחף ליצור ולהפיק לחברת הנוער 'רעות', תרבות וחינוך וציונות ואהבה בינם לבין אחרים. דובי דחף אותם כל הזמן קדימה: לדעת עוד, לעבוד, להיות עסוקים כל הזמן. לא לנוח.

הדס התרגשה וקצת דמעה - הרגישה שעברה תקופה לא קלה, אבל מאתגרת, ולקחה עליה בגדול את תפקיד המטפלת, שהיא האמא שלהם. אחת מהחבר'ה (דניאלה) הכינה להם אלבומים של אז ושל עכשיו - הכל היה תמונות וכיבוד מיוחד - צנוע ומרהיב. ראיתי שאבנר ורפי יושבים בין החבר'ה ומבינים כמה חשובה היתה ההדרכה שלהם, הליווי שלהם.

תודה רבה שהזמנתם אותי – לחוות את הפגישה אחרי שלושים וחמש שנים.

נ.ב. כולם השתנו. כולל אני.

השבוע פגשתי באקראי בחורה שביקשה להצטלם ולצלם את בעלה איתי - היא סיפרה שהם היו בחברת הנוער 'ארזים'. דודו פונדק היה המדריך והמחנך והכל בשבילם.

ארכיון אשדות איחוד

שניים הם המקורות בהם נצרפת רוחו של אדם – הן זה של הסבל המשותף הגורלי והן זה של ההתעלות הפנימית המוצאת את ביטויה בפרקי ספרות, שירה, מוזיקה ואמנות בכלל.

לא רבות המסיבות בהן הופיע הנוער בחדר האוכל. רבות פקפקנו אם להביא את תכניתנו הערוכה במגמתה לנוער בלבד, גם לפני הציבור כולו. אך נתפתינו והופענו.

הפעם נתעשרנו בפרקי שירה. מדריך אותנו החבר מאיר (מלמד?) מקב' כנרת. יש לציין שבמשך שבועיים ימים עלה בידו לארגן את החברים ולהכינם למסיבה.

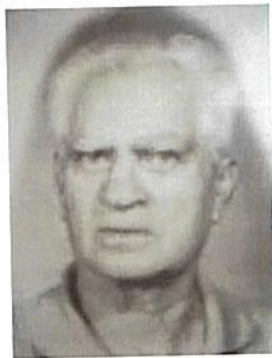
הדלקום של הקטע 'מתי מְדַבֵּר' מאת ביאליק בוצע בהדרכתו של יהושע ברוידה.

במסיבה זו היתה מגמתנו לקשר את חג החנוכה לחג ההסתדרות. המעטנו בפרקי קריאה. לעומת זאת השתדלנו לגוון את התכנית בקטעי שירה, זמרה ומוזיקה.

הנוער אירגן בכוחות עצמו את תזמורת המפוחיות. היה משהו מלבב עד מאד בנגינתן זו על כלים פרימיטיביים ומה רב הקסם בצלילים העולים...

נעימה ומעלה היתה ההרגשה בין חברי הנוער, כי אמנם עלה בידיהם להנעים לעצמם ולכולנו ערב אחד, שכה מעטים כמוהו בימים טרופים אלה.

יהודית ג.

מאיר מלמד

איך נפגש הסבל המשותף עם ההתעלות הפנימית בחג החנוכה באשדות יעקב?

בדרך כלל יש תמימות דעים עם התפיסה שיצירה גדולה חייבת להיוולד מתוך סבל גדול. חג החנוכה עצמו מוכיח את נכונותה של תפיסה זו, שלא לדבר על תקומת ישראל. הנוער, בכל הזמנים, מחובר עמוקות לתפיסה זו ולא קל לפתותו שישתף את הציבור בחוויותיו. כל דור המופקד על חינוך הנוער מתמודד עם השאלה כיצד לקשור את סבלו הטהור של הנוער חסר ניסיון החיים עם טובת הציבור. הבה נראה איך עשו זאת ב-1938 באשדות. שימו לב באיזו יצירתיות יהודית גרביצקי (שכטר) קושרת בין חג החנוכה לחג ההסתדרות.

שבת שלום, חג שמח ובריאות טובה לכולם,

שאול ינאי

ארכיון אשדות יעקב איחוד

אשדות יעקב, יום ו', 23 בדצמבר 1938 – יומן מס' 581

המסיבה בחדר האוכל

הנוער שלנו נוהג לערוך את מסיבותיו בצריף הנוער, באוירה הפנימית משלו. לא מעטים הם בודאי הרגעים הטובים שנופלים בחלקנו, מבלי שציבור החברים היה שותף להם. דווקא ברגעי שירה או פרקי קריאה בצוותא, נקשר הקשר בין איש לרעהו. הנוער חי לו את חייו שלאחר העבודה, מבלי מגע יותר קרוב עם המשק. גם בהתייחדות זו יש שמץ מה מן המעלה והמלכד את חברי הנוער. אך ברוכים לאין ערוך יוכלו להיות הרגעים בהם יבוא הנוער במגע עם הציבור. מקשיב הוא אמנם לדברי החברים באסיפות, רבי גוונים הם הרשמים, הן לחיוב והן לשלילה. אולם ברגעים של שירה בצוותא יוכל להיווצר הקשר האמיתי כי יש להעלות ולחשוף את הנימים העמוקים ביותר גם ברגעי עליה.

רב חילוני הומניסטי

ובהמשך בימכון שכטרי (מכללה אקדמית העוסקת בחקר מדעי היהדות) מדרש ואגדה של ספרות חז"ל. את מסלול ההסמכה לרבנות, התחלתי במהלך תפקידי כמוזכיר ב-"תמורה" שהוא מוסד להכשרת רבנים חילונים הומניסטים. את שני המסלולים- תואר שני ולימודי רבנות- עשיתי במקביל, כאשר חלקם בזום בתקופת הקורונה. תוך כדי לימודי הרבנות, התחלתי להנחות טקסים חילונים של תפילה יהודית באשדות ובעמק הירדן בכלל (למשל, טקסי 'תשלך', 'תפילת נעילה' ו'תיקון שבועות' שנערכים ברוח היהדות ההומניסטית, ומסגרת זו אני מלווה ילדי בר-מצוה, שזה אומר לשבת עם הילד ועם המשפחה, לדבר על מהי יהדות, איפה הם פוגשים אותה, ומה המשמעות של בר-המצוה על פי התפיסה החילונית הומניסטית. במסגרת זו, עורך לכל המשפחה סידור תפילה שמלווה את הטקס ומנחה אותו.

כמה חברים מתחברים לרעיון? האמת לא הרבה' אומר דורון ומסביר: ניסינו להקים בעמק קהילה (ימ"ה) שמשלבת בין יהודים מתחדשים: יהודים רפורמים וגם חילונים הומניסטים- חבורה קטנה אך מגובשת בראשה עומד יאיא טוביאס, רב רפורמי מכפר חרוב במטרה לבנות יחד משותף.

במה אתם נבדלים מזרמים אחרים ביהדות?
כמו שצינתי יש יהודיות שונות, אין בלעדיות לאף זרם ואנו אחד מהזרמים ביהדות שמלמד, נותן שרותי יהדות, מנחה ומלווה בחיייה היהודית.

האמונה שלנו אומרת שהאדם ברא את האל בצלם בריאתו אותו ולא להפך. -אלוהים אינו מתגלה ולא משגיח, אינו אל פרסונאלי. הערכים ההומניסטיים הבסיסיים מובילים למסקנה שהאדם הוא הריבון בעולם, הוא קובע את מעשיו ברוח הערכים שלפיהם חי, ומכאן נובע הצורך להקים חברה צודקת יותר.

בשבוע הבא, יוסמך דורון רוזנבלום כרב חילוני הומניסטי מטעם מכון "תמורה". כנס ההסמכה יתקיים במוסד 'יד בן צבי' בירושלים בימים חמישי ושישי ובמהלכו יקבלו "הפרחים"- כך מכונים בוגרי הקורס- את ההסמכה לרבנות.

איך הכל התחיל?

הקטע של למצוא במה אני יהודי, החל לבעור בי כבר בגיל 16, מתאר דורון, אז שאלתי את עצמי לראשונה האם אני יותר יהודי-ציוני או יותר ישראלי, והמסקנה שלי היתה שאני יותר יהודי, וזה נתן לי את הצידוק לגבש עמדות בתחומים שונים של החיים, כולל זכותנו על הארץ הזו.

כשהייתי מורה ומחנך בכיתות יסוד, לפני 40 שנה, הוא ממשיך, דיברו בהשתלמויות מורים על כך שארון הספרים היהודי (קטגוריה המרכזת את פירות היצירה היהודית לדורותיה) איננו נחלתה הבלעדית של הרבנות האורתודוקסית הבנה זו הניעה אותי בשלב מאוחר יחסית של חיי להכיר יותר מקרוב את ארון הספרים היהודי ולנכס אותו לעצמי כיהודי חילוני. כבר אז ידעתי שבאיזשהו שלב אגיע למקום הזה של ללמוד את הנושא. לא חשבתני אז על לימוד במוסד שמקנה הסמכה רבנית ולא על תואר שני ביהדות, אלא על רצון להתחבר למהות, ומי שיצרה אצלי את הזיקה בין הדברים היתה רותי ביידץ, רכזת חברתית בבית ירח, שלמדה ב'תמורה' ואיתה התייעצתי בנושא, ובעקבות הבנה זו הלכתי ללמוד ב'תמורה'

רב חילוני – סוף

כשהנרות דולקים

כשהנרות דולקים
אנחנו נכנסים
לאגדות על גיבורים
לנפולות ולניסים.

סיפור ישן נושן
על כד שמנים קטן
שמונה ימים נתן שמנו
למכבים ולכבודו
ולכבודו אנו שרים.

כל ערב נור נוסף
שאל האור נחשף
וסביבון שיכור
שר מנגינות אין ספור.

לכל סיפור גיבור
אשר מוביל לאור
והנבזה הוא זה
שמת בסוף המחזה.

גיבור אלפי דורות
עיף ושבע קרבות
זנחתי את החרבות
את המדים את החובות
אוהב רק לביבות

להיות או לא להיות
ללחום או סתם לחיות
אמנם נלחם על עקרונות
אך יש סולם עדיפויות
ובראשו – הסופגניות

תבוסה או ניצחון
אני לקרב נכון
בנחישות וסבלנות
ממילא פעמיים לא אמות

סיפור ישן נושן, על כד שמנים קטן
שמונה ימים נתן שמנו
למכבים ולכבודו, ולכבודו אנו שרים
על הנרות, על המכבים,
על הנפלאות, על הניסים.

נירית ירון

כיצד זה משפיע על הסביבה שלך?
כמשפחה, אנחנו נוהגים להסב בערב שבת
לקידוש בו אנו מתמקדים באופן מסורתי
קידוש (שאני כתבתי) באופן שנותן ביטוי
לאמונה. לאחרונה צירפנו את הנכדה
הצעירה 'שדה' באמצעות טקס הקרוי 'ברית
מילים'. גם עם חברים שלי מפ"ת (דורון יליד
העיר) אנו עושים טקסים משותפים. מדובר
בחבורה מופלאה ומגוונת ששומרת קשר
עשרות שנים.

אתה שלם עם עצמך?
הצרוף הזה של רב, חילוני, יהודי, עשוי
להראות לצופה מהצד כמו אוסף של ניגודים
אבל אני אוהב את מה שאני עושה וזה נותן
משמעות לחיי. אין לי בעיה עם זה שרק
מעטים באים לטקסים, מהטעם שבתפילה
אני מתבונן בעצמי ועבורי זה רגע מכוון.
**איך משתלב הצילום - תחום נוסף אותך
למדת- עם העיסוק ביהדות?**
אני אכן מצלם הרבה, ויש לי חלום שאוכל
לשלב בין הצילום לבין היהדות, אך בשביל
זה צריך להשתחרר, כלומר לצאת לפנסיה
וזה עומד לקרות כבר בינואר הקרוב.

**כיצד אתה מסביר את העיסוק האובססיבי
שלך בספורט (ריצות, צעידות חדר כושר)
תחום שבעבר לא היה מפותח אצלך? האם
זה קשור בצד האמוני?**
אני מסביר זאת בצורך לשמור על הבריאות
שלי בעקבות שורת התערבויות לבביות
שעברתי בשנים האחרונות. הפעילות הזו לא
נובעת מאובססיה לספורט, אלא מרצון
לשמור על הבריאות ולהציל את חיי, וזו
האמירה.

יש משהו שאתה מתגעגע אליו במיוחד?
אהבתי מאד את עבודתי כמנהל תיכון בית
ירח, אבל להגיד שאני מתגעגע? ממש לא.

**איך אשדות בעיניך? קיבוץ נפלא. אני אוהב
את המקום, אוהב את מה שאני רואה ויש לי
אמון מלא באנשים שמנהלים אותה.**

אבנרון

האנשים שהקהילה שלנו חיכתה להם - בעקבות החלפת גגות האסבסט

שלום לכולם,

נתחיל מהסוף, ב 17-18 לאוקטובר הסתיים תהליך החלפת גגות האסבסט במערכת אשדותף ובחינוך החברתי. הגג הראשון של בית התינוקות הוחלף עוד בשבוע ההערכות בחודש אוגוסט וכעת הוחלפו הגגות של בית כולל חצב ואלה. זאת, מטעמי בריאות הציבור ובמיוחד בריאות הילדים והנוער והצוותים שעושים שימוש במבנים על בסיס יומי. עד כאן הפרטים הטכניים ואני מניח שחלקכם עודכנתם או קראתם עליהם באחד ממקורות המידע הקיימים.

החלטתי להכניס אתכם אל מאחורי הקלעים של הפעולה, ומסתבר שמאחוריה מסתתר תהליך קהילתי ודמוקרטי מרתק וראוי לציון. תהליכים מסוג זה, שמסתיימים בהצלחות ברורות, לא מעטרים לרוב את סדר יומנו בתדירות גבוהה ולכן חשוב לי להעלות את הדברים על הכתב.

זה התחיל לפני כחצי שנה בשיחה בין חברתנו ראלי ראובני ואילנה ברקאי שדנה בהימצאות של אסבסט בגגות שמגינים על ילדנו במערכת החינוך. אילנה, אחות במקצועה במחלקת ילדים בבית חולים העמק, לא הסכימה להשלים עם תסריט בו הקהילה שלנו לא מחליפה את הגגות.

אני, עמית רז, הצטרפתי בשלב מאוחר יותר, כאשר הוקמה קבוצת פעילות של הורים אכפתיים ורציניים שביקשה להפוך את השאיפה להגן על ילדינו למציאות בפועל. התחלנו בפגישת התנעה עם מנהל הקהילה, משה שפיצר שכבר מההתחלה הפעיל שיקול דעת והקשבה מירבית לפתרון הסוגייה. בהמשך הופיע נציגות פורום ההורים בפני הנהלת האגודה הקהילתית כדי לחזק ולוודא שאכן הרוח תנשב בכיוון הנכון ותכלול את החלפת כל הגגות הנותרים במערכת החינוך שבשטח הקיבוץ. זאת, כדי למנוע תסריט של יצירת מתחים מיותרים בין הורי התינוקות בבית התינוקות להורים להם יש ילדים

בבתים הכוללים אלה וחצב. חשוב לי לציין כי לאורך התהליך מצאנו אוזן קשובה ורצון לעזור ולקדם פתרון מתאים בקרב חברי הנהלת האגודה הקהילתית אשר הופענו בפניהם מספר פעמים כדי לחוות את דעתנו.

עלות החלפת הגגות הוערכה ב 150 אלף ₪. מהר מאוד הבנו כי סכום בסדר גודל כזה לא יוכל לקבל מענה בתקציב תאגיד החינוך, והובהר לנו כי האגודה הקהילתית תידרש לשאת בחלק מרכזי מעלות הפרויקט. סדרי גודל כאלו של תקציבים דורשים כינוס אסיפת חברי האגודה הקהילתית לצורך קבלת אישור למציאת מקורות תקציביים למימון הפרויקט. חשוב לי להזכיר בנקודה זו כי האגודה החקלאית של קיבוץ אשדות יעקב איחוד הבינה את חשיבות הפרויקט והעמידה סכום של 50 אלף ₪ לטובת מימונו. אני רוצה להודות לדרג מקבלי ההחלטות בקיבוץ על השתתפות מכובדת זו.

בפורום ההורים, היתה הבנה כי האסיפה יכולה להכריע את קיום הפרויקט ולכן החלטנו על פרסום פלאיר שמטרתו לעודד את ציבור ההורים לנוכחות מלאה באסיפה, על מנת לחזק, להדגיש ולחדד את חשיבות הפרויקט בעינינו. ואכן, באסיפה הראשונה התייצבו מספר הורים לא מבוטל אך לא הושגו הסכמות על החלופות התקציביות ומתווה הצגת הדברים לציבור בקלפי, ואלה אכן אושרו באסיפה השנייה בה הוסכם כי הקהילה תצא להצבעה בקלפי בשני שלבים עיקריים, כאשר בראשון יתקבל האישור העקרוני לביצוע המהלך ובשני הציבור יבחר את החלופה התקציבית המועדפת עליו. גם פה, חששנו בפורום ההורים משאננות ציבורית ולכן קיבלנו החלטה על ביצוע שיחות טלפוניות לכל ההורים שיש להם ילדים במערכת על מנת לוודא שהם אכן משתתפים בהליך הדמוקרטי שנקבע.

האנשים שהקהילה שלנו חיכתה להם - סוף

ניב ליש שהפעיל את כובד משקלו כדי שימצא פתרון מאוזן ראוי ודמוקרטי, לקבוצת ההורים שזכיתי להיות חלק ממנה ולייצג אותה בפורומים השונים, ולכם חברי הקהילה שלנו שקיבלתם את ההחלטה הנכונה ולא עמדתם מנגד.

עמית רז

מצא טוב!
 אליאור וסמאליק קוצ'וק
 אנישואי הבת ניר עם בח"ל מיקי
 מיכאל אוי אנישואי הנכדה
 מצא טוב אמסחה!

מצא טוב!
 אליאנה צפריק ולכל האמסחה
 אנישואי תובל עם בח"ל טל
 מצא טוב אמסחה!

לשם כך גייסנו מתנדבים שהנושא קרוב לליבם מקרב ההורים ובכלל, והצלחנו לגייס כוח קטן אך איכותי שהביא לכך שרוב הורי ילדי המערכת קיבלו טלפון והעריכו את העובדה שהזכרנו להם להצביע. אני רוצה לנצל את ההזדמנות להוקיר ולהודות לאותם מתנדבים מעל דפים אלה.

בתחילת ספטמבר מצאנו את עצמנו כאשר גג בית התינוקות הוחלף ושני הגגות של הבתים הכוללים נותרו כשהיו, למרות שהתכנון המקורי היה לסיים את הכל בשבוע בו מערכת החינוך מושבתת מפעילות. המשכנו ללחוץ לסיים את הפרויקט והובטח לנו שעד סוף אוקטובר גם גגות הבתים הכוללים יוחלפו, וכך היה. המועד סוכס מראש עם 'נהרא' ועם מערכת החינוך כדי למנוע פגיעה בשני מוקדים חשובים אלו.

אני מעלה על הכתב את השתלשלות האירועים כי אני מאמין שאלו הם אבני היסוד של בנינו ופיתוח קהילתי אמיתי. תהליכים כאלו הם בוני הקהילה הטובים ביותר ואם אנחנו לא מספרים אותם אנחנו מפספסים הזדמנות פז להעצים ולחזק את הקהילה שלנו ואת הפרטים המרכיבים אותה. תהליכים כאלו מגבירים את ההיכרות בנינו, מחזקים את תחושת השייכות וגם את גאוות היחידה..

אם הקהילה שלנו חשובה לכם ויש לכם רעיונות איך למנף ולהצעיד אותה קדימה, הקהילתי שלנו כנראה מחכה לכם. אל תחכו, כי אף אחד לא יעשה את עבורכם את העבודה, וזיכרו, "לעולם אל תטילו ספק בכך שקבוצה קטנה של אזרחים יכולה לשנות את העולם; זה הדבר היחיד שאי פעם הביא לשינוי."

לסיכום, אני רוצה להודות למנהל הקהילה שלנו, משה שפיצר, שקידם את הפרויקט עד לסיומו המיוחל. ליו"ר האגודה הקהילתית,

כוחות הבטחון שלנו

לכתוב את החיים עם ליהיא לפיד

כבר במאה הקודמת כתב המשורר חנניה רייכמן שהגבר ראש לכל דבר בגזע האנוש, האישה, כך כתב, היא רק צוואר המסובב את הראש. כנראה שזה נכון... לפחות בחלקו, אולי ברובו... לפחות לגבי רוה"מ שהכרנו בעבר. רוה"מ הוא, ובעיקר אשתו, שימשה לו הצוואר המסובב את הראש... וכיוון שהיה מהפך בישראל, וראשי ממשלה החדשים נוהגים אחרת ונשותיהם כנ"ל... אז נהיה מעניין יותר.

ליהיא לפיד, שהחלה את דרכה ככתבת עיתון "במחנה", שם הכירה את יאיר לפיד, הוציאה לאור לאחרונה ספר ששמו "זרות". אנחנו, כנרת בתי ואנוכי, הזמנו אותה להתארח באשדות יעקב, לספר ולהשיק את הספר "זרות", ולמכור בחתימת ידה, לכל המעוניין.

ליהיא, שהחיים זימנו לה משפחה מיוחדת, אימהות מיוחדת לילדה מיוחדת, וגם איך מתנהלים בתוך משפחה שכזאת, בסמטוחה שכזאת... ואפילו להומור, לעיתים, שחור... אז בחג הלפידים **ליהיא לפיד** במפגש והרצאה רצינית, "כותבת את החיים".

המפגש פתוח לכל דכפין ב-05.12.21 אחרי הצהריים.

גם אפשרות לרכוש את הספר תהיה במקום ובזמן, עליו תבוא הודעה.

זאת ועוד, במחשבה נוספת, מחוץ לקופסא, משאלות!

החלטנו לקחת קופסא ולשים בה את משאלות הלב של חברינו.

כתבו נא על פתק, חברים ונשים בקופסא, ונשגר לבעל הבית, תוך כדי ההרצאה. אני, למשל, מאחלת שהשנה תזכה בפרס ישראל חברתנו **אורנה שמעוני**.

להתראות!

כנרת ונילי שץ

עם ועדת התרבות של אשדות יעקב

המצולמים אינם חיילי אשדות

חיילות וחיילים שעומדים בחודש הקרוב לסיים את שרותם בצה"ל: **רון שקד, תמר שוחט, נועם כהן, שחר לוי, נועה פרידל, כפיר אוהב ציון, נוה נחום.**

חיילות וחיילים שאמורים להשתחרר במהלך 2022: **יעל נחום, נועה ספיבק, אסתר וקנין, נגה פלקס, טל רווה, גפן אופיר, גד קוצ'יק**

חיילות וחיילים שנמצאים בשליש הראשון לשרותם: **מאיה לוי, ליאם לוי, אחי וקנין, זיו שקד, עומר ליאני, טל מזרחי, רן ספיבק, עילאי סקאל, אורי ארנון, ניתאי לוי, מיכל רוזנמן, נגה רשף**

מתגייסות ומתגייסים חדשים: **יפתח שוחט, רום סדן, טל רשף, מעיין פלג, אליעד מרינסקי, יונתן פרץ-שדה, ישי דוד, יובל פרח, נועה ברנוף, ליאה פלטיני, קסם משה-חי, נווה בן שטרית, חן אוהב-ציון, ליהיא לוי, אופיר לוי**

משרתי קבע: **בן שיפר, איתמר וקנין, יואב שוחט, אלי משה-חי, יאיר וינטרוב**

בשרות נכון להיום (ללא קבע): **קיבוץ 13**

הרחבה 28 ס"ה 41

כהן

אודי

מסרה:

נילי ומנחם

בני אותו שנתון 1944 (הפרש של חצי שנה לטובתו), ששנינו שרתנו באותה תקופה בחטיבת הנח"ל וששנינו היינו פעם מאד שמנים (120 קילו) והשלנו מעצמנו עשרות קילוגרמים. כבר התחלה טובה. נקודת המוצא שלי להכרת בן זוג, אומרת נילי, היתה שאני לא רוצה לחיות לבד. רוצה לטרוף את החיים: לחגוג, ליהנות, לנסוע לחו"ל, לבלות בבתי מלון. למחרת הפגישה אמרתי לעצמי שאני חייבת לראות את ביתו של מנחם באשדות, על מנת לוודא שהוא נקי ומסודר כמו שאני מצפה. נסעתי לאשדות, נשארתי לישון שם... וכל השאר היסטוריה.

בתקופה הראשונה מתארת נילי, היינו נפגשים פעם באשדות ופעם בהסוללים, בעיקר סופי שבוע וחגים. ואז התחילה תקופת הבידודים והסגרים. כבר בסגר הראשון ארזתי מזוודה ובאתי לאשדות. עבורי זו היתה הזדמנות להכיר את משפחתו הענפה של מנחם (בעיקר מבעד לחלון). החודשים האלה גיבשו את הזוגיות שלנו ומאז אנחנו יחד עשרים וארבע שבע.

מאחר וענין המשפחתיות חס וחזק מאד אצל שנינו, התחלנו לארח לסרוגין את הנכדים שלי ואת שלו, עד כדי כך שמנחם הפך לסבא לכל דבר עבור הנכדים הצעירים שלי ולהפך. מכיוון שלכל אחד מאיתנו יש המון ילדים ונכדים, החלטנו לקיים מפגש משפחתי במלון בים המלח. למפגש הגיעו 48 איש משתי המשפחות!

גורם נוסף שכנראה הביא להצלחת הזוגיות, הוא הרקע שלהם שהוא די דומה. מנחם עזב בגיל צעיר מאד את בית הוריו בקולומביה ועלה לישראל דרך עליית הנוער. בהמשך הגיע לקיבוץ ברעם. נילי ילידת ת"א, למדה בבית ספר החקלאי כפר סילבר והיתה חניכת 'מכבי צעיר'. בהמשך הצטרפה לגרעין נח"ל לקיבוץ הסוללים כאשר את 'מחלקת המשקי' עשתה בדגניה ב'. שטחי ההתעניינות שלנו אמנם שונים, אומרת נילי, אבל מצאנו חיבורים מאד מעניינים. כך למשל בתקופת הקורונה, מנחם התחיל לפתור תשבצים,

הקשר ביניהם התחיל לפני כמעט חמש שנים. אחרי שנפרדתי מחברתי הטבריינית, מספר מנחם, חשבתי שלא מתאימה לי זוגיות נוספת, ועדיף לי להמשיך לנהל את החיים בשקט. הבנות שלי חשבו אחרת ממני, ואחרי מספר שיחות, אמרתי להן שאני מוכן לנסות זוגיות חדשה, אך בתנאי אחד: שזו תהיה קיבוצניקית. הבנות רשמו אותי לאתר ההכריות הקיבוצי 'נפגשים בגורן' תוך שאני עומד על כך שהפרטים שהן רושמות עלי יהיו אמיתיים לחלוטין, ללא 'חירבושים'. לא עבר זמן רב וקיבלתי פניה משתי נשים מקיבוץ הסוללים, אחת מהן היתה נילי רביב - אישה פעילה, מלאת מרץ, שברזומה שלה מופיע: מורה למתמטיקה, מחנכת בחטיבת הביניים וחיבה עליונה בתיכון 'העמק המערבי' ביפעת, מחנכת של כיתות תיגבור, רכזת משלחות חילופי תלמידים עם תיכון בגרמניה, רכזת תרבות, רכזת בריאות, רכזת אסיפות, וזו רשימה חלקית. לאחר שהתאלמנתי, מתארת נילי, היה לי בן זוג תקופה מסוימת, וכשנפרדנו, נכנסתי לאתר ההכריות 'נפגשים בגורן' שם מסתבר חיכה לי מישהו שעתיד לשנות את חיי. לאיש הזה קוראים מנחם. בבוקר יום ראשון, 22 לינואר 2017, בדרכי לחוג פסיפס, אני מקבלת ממנו טלפון. בתום שיחה קצרה ונעימה קבענו להפגש בערב במסעדת 'יונסי' ליד צומת גולני (מנחם ואני טיפוסים מאד ספונטניים). ישבנו ביונס למעלה משלוש שעות ובמהלך השיחה הסתבר שמנחם ואני

נילי ומנחם - המשך...

מסבירה נילי את פשר דאגת השווא של מנחם, "ואחרי שתי כוסיות נרדמתי. זה הכל".

אוהבים לרקוד?

נילי: אני כן, מנחם לא. הוא מסתפק בכך שמצלם אותי רוקדת...

מי הבשילן מבין שניכם?

שנינו לא בשלנים מדופלמים אומרים בני הזוג, אבל מה שלא עושה הכשרון עשתה הקורונה, שבמהלכה למדו לבשל, והיום נילי אשפית במרק שמנחם מאד אוהב. מנחם שעשה כמעט הכל בחיים (נהג, מכונאי, חובש, חקלאי, קצין בטיחות ועוד) נזכר שבברעם עבד תקופה במטבח ואפילו התמחה בהכנת סלטים, כך שהתחום הקולינרי איננו זר לו. עוד סיבה להפיכתנו לבשלני בית, אומרת נילי בקריצה, היא שאין באזור מקום שאנחנו באמת אוהבים לאכול בו, מה עוד שמנחם ויתר לאחרונה על דברי בשר והפך לטבעוני. גם אני הייתי בקטע הזה של טבעונות, אבל התפשרתי וחזרתי לאכול דגים.

איזה קיבוץ יותר טוב?

נילי: הסוללים זה הבית שלי מגיל 17.5. להרגשתי, אנשים שם יותר רכים, יש יותר הכלה ויותר פירגון, הקשר עם ההרחבה מצויין ואין כלל הפרדה. אולי זה קשור לזה שאנחנו גרים ביער ופה אתם במקום שטוח, כנראה שזה עושה הבדל. יש באשדות שבטיות מסויימת שבסוללים לא קיימת. ולכן אוהבים 'אצלנו' אחד את השני וקיים פירגון הדדי בין שכונת ההרחבה לקיבוץ. למען האיזון הקדוש, מוסיפה נילי, שהדאגה והטיפול באוכלוסיה המבוגרת באשדות היא לעילא ולעילא, ולא בגלל הקשר האישי שלנו לליבי גולן (בת הזוג של מורן) שהיא פשוט נהדרת. עוד יתרון שיש לאשדות, הוא ישי חיאל, איש משכמו ומעלה, בעל סבר פנים חייכני, שבזכותו נשמר מוסד ארוחת הצהריים וארוחת שישי ערב.

דבר שלא עשה קודם לכן, והיום הוא מכור לנושא. נהנים מפעילות גופנית מגוונת: צעידה רגלית או טיול משותף בקלנועיות. אנחנו משתתפים קבוע בארועי תרבות וזמר, מבלים בלי סוף ונהנים מכל רגע בחיים, ומעל לכל, אנחנו סבים מאושרים שנהנים מקשר עם הצאצאים ושמחים לשמש בייבי סיטר בעת שההורים יוצאים לבלות. 'זוגיות היא טעם החיים' מסכמת נילי.

איך הבריאות? כל אחד מאיתנו סוחב

היסטוריה רפואית מרשימה, אומרת נילי. מנחם עבר שני ניתוחים של החלפת מפרק ירך, כנ"ל אצלי. עברנו מחלות ונרפאנו. שנינו סבלנו בעבר מעודף משקל. נילי עשתה ניתוח קיצור ב-86 ונראית היום במיטבה. מנחם ששקל בעבר למעלה מ-120 קילו, החל לרכוב על אופני כביש, ירד חזק במשקל ושומר על גזרה נאה עד היום. 'מנחם הוא איש שמחליט ומבצע', מפרגנת נילי. היום אנחנו בריאים יחסית לגילנו ומתפקדים היטב לצד המגבלות. ממש לאחרונה חזרנו משני טיולי גיפים ברומניה היא מתארת. בראשון יצאנו מנחם ואני לבד, בטיול השני הצטרפו אלינו תשעה בני משפחה והיה כיף גדול.

כמה שעות ישנים בלילה?

ישנים שמונה שעות ולא ממהרים לקום כי היחד האין סופי עושה לנו טוב. לפני מספר ימים, בזמן צפייה בטלוויזיה, הבחין מנחם שהנשימה של נילי לא סדירה, ודאגה החלה להתפשט על פניו. "אני אוהבת לשתות יין",

נילי ומנחם - המשך...

כיצד היחסים עם זוגתך לשעבר אילנה משפיעים על שלמות המשפחה?

מנחם: בנקודה זו אני חייב לפרגן לנילי, שבזכותה אילנה ואני התחלנו לדבר מחדש אחרי נתק ארוך שנים. נילי הצליחה ליישר את כל הקווים, והיום אילנה נכנסת אלינו לארוחה ואנחנו נכנסים אליה, והכל נע על מי מנוחות.

מאחר ונילי ומנחם בראש של 'לטרופ את החיים', הם הזמינו לינואר הקרוב מלון באילת, לאחר מכן הם עתידים לצאת להפלגה חלומית בת תשעה ימים בקרוז לים הבלטי.

'אני פתחתי למנחם את העיניים בהסתכלות על החיים', מודה נילי, ומנחם, שלרוב נותן לנילי את זכות הדיבור, מוסיף בחיך: 'בוא נגיד שאם הייתי נשאר לבד, לא הייתי עושה את כל זה'

אבנרון

יש באשדות מרחבים עצומים לנוע, מתפייטת נילי, ומנחם מאשר. בבוקר אנחנו מטיילים בשדות ואחה"צ עם הקלנועית הזוגית. נסיעות רחוקות כמו אילת, יעשו תמיד ברכב הפרטי כי מנחם, שהוא נהג מקצועי, לא סומך על נהגים אחרים. אם בזוגיות מאוחרת עסקינן, תכתוב שאנחנו עושים הכל יחד, כאשר מנחם מתלווה אלי לכל מקום, אפילו להלוויות של אנשים שכלל לא הכיר.

'למנחם אין אמנם השכלה פורמלית', מפרגנת נילי לבן זוגה, 'אבל אני מעניקה לו את הכינוי 'פרופסור לרכב' ותעיד העובדה שכאשר ביקרנו במוזיאון 'פורד' בארה"ב, המדריך דיבר אנגלית טכנית רהוטה, ומנחם שלא מבין אנגלית הסביר לי את אותו דבר בעברית. אם אנחנו כבר בענייני רכב, אומרת רביב, חשוב לציין שמנחם מטפל במכוניות של כל הילדים שלנו, כולל הכנה לטסטים, וזה נובע בראש וראשונה מטוב הלב הבסיסי שלו.

שחקני חיזוק: לא רק למכבי מותר...

אני זלמן ורמבר 2021 / חולכה ורמ"ב

סופגניות ביתיות!

אחר. – חשוב מאוד ללוש את הבצק
10 דקות לפחות!

3. נתפיה למשך שעה וחצי-שעתיים
ונרדד על משטח מקומח לעובי של 2
ס"מ.

4. נקרוץ עיגולים עם חותכן או עם כוס
ונתפיה כל סופגנייה בנייר אפייה
למשך 40 דקות.

5. נחמם סיר עם ליטר של שמן עד שהוא
מגיע ל-160 מעלות, ממליצה לבדוק
עם מדחום, אם אין לכם פשוט תניחו
כף עץ בתוך השמן וכשיש סביבו
בועות קטנות (לא גדולות!) אפשר
להניח את הסופגניה, זה שלב מאוד
חשוב כי אם השמן יהיה רותח מדי
הסופגניה לא תהיה מוכנה מבפנים.

6. נניח את הסופגניה על הצד של הנייר
אפייה, אין מה לדאוג זה יתנתק מיד,
ונטגן 2-3 דקות מכל צד.

7. נזריק לסופגניות את המילואים
לאחר שהן מתקררות מעט ומגיעות
לטמפרטורת החדר.

בתאבון וחג חנוכה שמח !

רויטל לוי

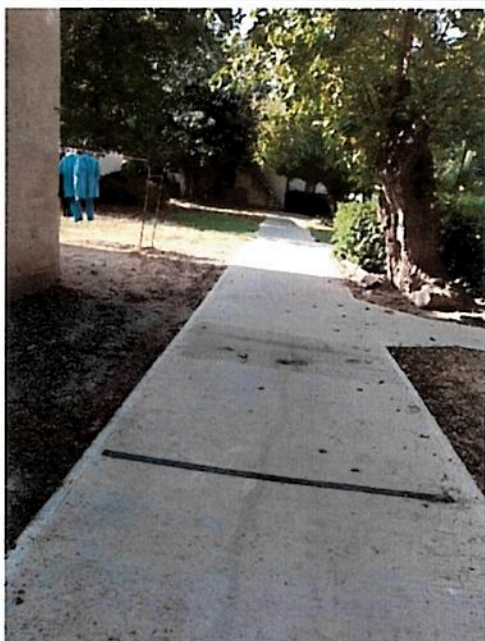
מצרכים:

- 3.5 כוסות קמח לבן רגיל
- 1 כוס מים חמימים
- 1 כף שמרים יבשים
- 1/2 כוס סוכר
- 2 ביצים
- 50 גרם חמאה מומסת
- 1 כף ערק (או כל אלכוהול אחר)
- מעט גרידה של תפוז (לא חובה)

אופן ההכנה:

1. בקערה קטנה נערבב שמרים יבשים יחד עם סוכר ומים ונתפיה למשך 10 דקות.
2. בקערת מיקסר/לישה ידנית נשים קצת פחות מקילו קמח (3.5 כוסות) ונוסיף את השמרים עם המים והסוכר. נערבב היטב ונוסיף את הביצים והחמאה ולאחר שמתגבש לנו בצק נוסיף כף ערק או כל אלכוהול

מי ומה באשדות

חושך לא מצטלם טוב

חדר האוכל למשך שמונה לילות, אלא אם שוכחים לכבותה (לרוב שוכחים) ואז היא נשארת דלוקה גם בימים הבאים. דווקא במועד הזה, הקרוי במקורות 'חג האור', מצער לראות שחלקים נרחבים מן החצר הציבורית שלנו אינם מוארים ובחלקם אף לא קיימת תשתית חשמל, שכן כי היא לא הוכנה מעולם! הדבר בולט במיוחד ב'קריית החינוך' (גנים, בתים כוללים, פעוטונים) שם לא מתקיימת פעילות בשעות הערב וגם באזור 'סלעי'. פעם, לפני עשרות שנים, עוד בטרם עידן ההפרטה, כתבתי בפתיח לרגל חנוכה שקיבוץ חשוך הוא קיבוץ עצוב ואשדות איננה כזו. רבים הסכימו איתי בנקודה, אבל מעט מאד השתנה, ולכן, דווקא בימים אלה של חנוכה, יש בי געגוע לבושניק ז"ל, שלמרות שלא רכש חיבה יתרה לדברים שכתבתי בעלון, ואף הוקיעני לא פעם, דאג שפנסיים ידלקו, מנורות ירצדו ועמודים יעמדו, ובעזרת עוזרו הנאמן, פארס סביחי ישתבח שמו, נהג לעבור לעתים מזומנות ולבדוק שהחצר מוארת ולא דווקא בימי חנוכה.

כמה פעמים קרה לך או (לך) שפגשת את מנהל הקהילה או מי מטעמו, ושאלת מה בנוגע ל...עץ שגדל פרא, עשביה שוטה או מפגע אחר הסמוך לביתכם, והלה הרים ידיו לצדדים בתנועה מתנצלת וסינן: "הייתי שמח מאד לעזור אבל אין לי מאיפה". לאחרונה שמענו על התארגנות של שלוש משפחות ותיקות שביקשו לטפל בעשביה שוטה הגובלת באתרי החניה המשרתים אותם בקטע הדרומי של הכביש שממערב לשכונת התמרים. הזמינו מיני-טרקטור מן המושבה השכנה, שילמו 150 ש"ח למשפחה, והרי זה פלא - שטח נקי למשעי. כעת לא נותר למשפחות האחרות להתאגד אף הן, ולעשות צעד דומה ברוח הפתגם הידוע "אם אין אני לי מי לי".

על אף שחנוכה הוא חג זיכרון לעבר, הוא חוגג את ההווה ואת העתיד, שכן חנוכה הוא לא רק חג נס פך השמן היחיד שדלק במשך שמונה ימים, אלא גם ממלא את העולם בתקווה לגאולה, לימים שבהם האור ינצח את הרוע.

ועכשיו לעניינינו: חושך לא מצטלם יפה, לפעמים אינו מצטלם כלל, ולכן קשה להמחיש אותו, אבל תאמינו לי שהוא קיים אצלנו באשדות הרבה יותר מכפי שאתם חושבים. כאשר מדברים על חג האור במקומותינו, המשמעות הסמלית היא הדלקת החנוכיה החשמלית הניצבת על גג

מי ומה - המשך...

כציר, הועלתה על מסך ברכתנו של נשיא המדינה יצחק הרצוג - ידיד אישי של אורנה משכבר הימים - שם הביע את משאלתו הפומבית שאורנה תזכה בפרס ישראל עבור מפעל חייה. אורנה התרגשה עד דמעות וכולנו מקווים ומייחלים שזה יקרה במהרה בימינו כי אורנה אכן ראויה.

מדי שבוע אני פוגש אותן במתחם 'המייסדים' שהוא בית הספר של גימלאי עמק הירדן: **רינה פלג** בת ה-90, הפלמ"חניקית המהוללת יוצאת הגדוד השלישי **ונעמי אפשטיין** בת 97 מאלמגור (לשעבר דגניה ב') ששרתה בחיל העזר לנשים בצבא הבריטי - ATS - מטעם הבריגדה היהודית, וכאשר הן נפגשות בבוקר יום ראשון לקראת השיעור 'ציונות דרך העדשה', שמעבירה בכישרון רב ד"ר סמדר סיני, ההתרגשות רבה. רינה ונעמי הן היסטוריה מהלכת תרתי משמע ויש עוד רבות ורבים כמותן. במכללת הגימלאים של עמק הירדן אין שעורי בית, אין בחינות ואין חובת נוכחות, ולסמדר יש בקשה צנועה אחת: להשתיק טלפונים.

בתי הקברות מלאים 'לכאורה' בבני אדם שלא היה להם תחליף. לבושניק, לפחות בקטע הזה, עדיין לא נמצא תחליף. ספק אם ימצא.

את האשה שבתמונה אין צורך להציג. כולנו מכירים היטב ומוקירים את פועלה למען השבת השבויים והנעדרים (מדי שבוע היא עומדת בכיכר צמח ומחלקת כרוזים), פועלה לפיתוח גבעת הבנות בנהריים שעבורה זו מלאכת קודש. מאחר והאתר חי ונושם, יש צורך מדי סוף עונה להחליף את הפרחים באדניות ולשתול במקומם צמחים חדשים - מבצע מסובך ומורכב, בו נעזרת אורנה באוֹרן ראובני ובאנשי המטעים של אשדות איחוד השמחים לסייע. וכמובן 'בית אילי הקרוי על שם בנה שנפל בלבנון, פרוייקט אליו היא קשורה בנימי נפשה ופועלת רבות למימוש החזון. ויש יוזמות רבות נוספות המתועדות במחשב האישי שלה בנהריים, לשם היא מגיעה במיול, בוקר בוקר, בעוד כולנו ישנים, ולא מרפה עד השגת המטרה. בוועידת התנועה הקיבוצית שהתקיימה לאחרונה במלון גליליון, בה השתתפה אורנה שמעוני

מי ומה - המשך...

בשורות טובות:

הצלב המשופץ חזר לשכון בגן שלוש הדתות, בתקווה שהמקום יזכה מעתה ליתר תשומת לב ואהבה, כיאה לנכס צאן ברזל.

סגנית העורך של עלון אשדות נצפתה לאחרונה בעלייתה למטוס המוביל לשום מקום. היה זה במסגרת סיור לימודי במחנה המעפילים בעתלית (מוצלח ומרתק) לשם הובא באחרונה אחד משלושת המטיסים האמריקנים שהובילו לארץ את יהדות עיראק במבצע חשאי לפני 70 שנה. המטוס הובא בחלקים מאלסקה, בזכות יוזמתו של שלמה הלל ז"ל שפיקד על המבצע שנעשה מתחת לאפס של העיראקים והבריטים.

האיש והסוס. ישראל ברקאי נסע להפרד מחבריו בקניה וכותב לנו מ-מלנדי שליד מומבסה: אני נמצא על שפת האוקיינוס ההודי וטובל במימיו במזג אויר חמים ולח. רוב התיירים בעונה זו מגיעים מגרמניה, שוויץ ואוסטריה, דוברי גרמנית. יש פה בריכה שפתוחה כל ימות השנה. המקום מאד מזמין ויפה. ידידי מההיסטוריה הצבאית והאזרחית, החליט להמשיך את חייו הפנסיונים בדירה שרכש במקום, ונהנה מעל העולמות משום שלדבריו זה המקום הקרוב ביותר לגן העדן... מבלי למות.

לופיו בן ה-22 היה מאד חולה עקב סתימת מעי, מחלה אופיינית לסוסים, שלעיתים קרובות מסתימת במוות. שלושה ימים לפני הנסיעה הייתי בדילמה אם לשלוח אותו לניתוח ולנסות להצילו או לעשות המתת חסד. החלטה מאד קשה. בעצה אחת עם אביב הר-חול הוטרינר הכנרת, הוחלט לשלוח את לופיו לדגניה א' ותוך טיפול נאמן עם כמות גדולה של אינפוזיות שרד את הניתוח ומתאושש יפה.

מי ומה - המשך...

הבא ואז החליטו החברים להנציח את בית התרבות על שמו של זאב קרפ ממייסדי הקיבוץ שנפטר באותה שנה. ב-1959 השלים אריק קורן את קיר האמנות המכסה את החזית הראשית. בציור מתואר הווי חיים רגוע המלווה את יומם של חברי הקיבוץ: משפחה, קבוצת ילדים עם מטפלת, ריקודים לצלילי אקורדיון ועובדים בברכות הדגים. לימים סיפר אריק קורן: כל התהליך לקח שנתיים. את הסקיצות אישרו החברים. עבדתי אז בברכות הדגים וזה נתן לי השראה. לקחתי את סקיצה והגדלת אותה לנייר ענק בקנהמידה של אחד על אחד עם הקיר. כל יום חתכתי חתיכה של מטר על מטר ואז הנחתי שכבות צבעוניות של טיח על הקיר. על השכבה הנחתית את הנייר שחתכתי לחצתי עם סכין דרך הנייר על הטיח וקילפתי את השכבות עד שהגעתי לשכבת הטיח הצבעוני שרציתי וכך הנחתי 4 שכבות בצבעים שונים. בגלל החום באזור, הטיח מתייבש מהר מאוד ולכן ניתן היה לבצע רק קטע אחד בכל פעם ולכן זמן העבודה התארך. האוצר בתערוכה סיפר שאחת הסיבות להתרפפות האריחים בחלק התחתון, קשורה להשקיית הדשא שצמוד לקיר.

עלון 1572 – חנוכה תשפ"ב

עריכה – אבנר רון
שער – ברכה פונדק, צילום שער אליהו כהן,
הילד המצולם בשער – אורי זקצר.
עימוד עלון – אירית גל
צילום עלון – אתי רון

מאברוך!! חאלד זועבי, הבעלים של מוסך נהריים, חיתן לא מזמן את בנו סעיד בן ה-30, אף הוא עובד המוסך, בארוע רב משתתפים שהתקיים ב'נוף הגליל'. בין המוזמים היו לא מעט אשדותיים שעבורם היה זה ארוע חוויתי יוצא דופן. את ירח הדבש מבלה הזוג הצעיר בתאילנד, ובקרוב מאד ישובו לארץ.

בתמונה משמאל: חאלד, סעיד, הכלה והאחות.

בתערוכה שנפתחה בשבת בבית אורי ורמי מוצגות יצירות בעלות ייחוד ארכיטקטוני ובהן עבודת הסגרפיטו המדהימה של אריק קורן ז"ל על קיר בית קרפ. לתכנונו של הבית, כך נכתב בברושור, הוזמן האדריכל אריק ראש, מנהל מחלקת התכנון של איחוד הקיבוצים. הבניין נבנה בשלבים. הראשון הושלם ב-1953 לאחר 3 שנים הושלם השלב